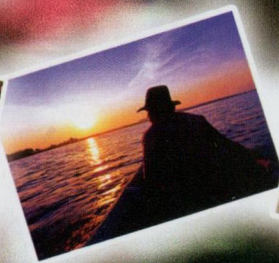

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงาน ภูเก็ต เขต 2 (นครศรีธรรมราช ภูเก็ต ภูเก็ต ภูเก็ต)

อุทยานนกน้ำ

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง

อุทยานนกน้ำ

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

จังหวัดพัทลุง

มารู้จักทะเลน้อยกันเถอะ

บริเวณอันเป็นพื้นที่ ๆ เรียกกันว่า "ทะเลน้อย" นั้น อยู่ในเขตตำบลทะเลน้อย และตำบลพนาสูง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ทะเลน้อยเป็นทะเลน้ำจืด ที่มีความหลากหลาย ทางชีวภาพ ทั้ง สัตว์ป่า สัตว์น้ำ พรรณพืช และระบบนิเวศที่สมบูรณ์ โดยเฉพาะนก ซึ่งมีอยู่มากมาย มีทั้งนกที่อยู่ประจำถิ่น และนกที่อพยพ มาจากถิ่นอื่น

อันที่จริงแล้วพื้นที่อันเป็นทะเลน้อยนั้น เป็นเพียงพื้นที่ส่วนหนึ่งของเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ทะเลน้อย ที่อยู่ในเขตจังหวัดพัทลุงเท่านั้น แต่อาณาบริเวณของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จะครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสงขลาอีกด้วย ซึ่งสรุปได้ว่า ทะเลสาบ น้ำจืด ที่ใหญ่ ที่สุดในประเทศไทย มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ บางส่วน 3 จังหวัด เป็นพื้นที่ทั้งหมด 285,625 ไร่ หรือประมาณ 457 ตารางกิโลเมตร โดยแบ่งเป็นพื้นที่แต่ละจังหวัดดังนี้

จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในเขต

ตำบลชอนทาด ตำบลนางหลง ตำบลเสม็ด ตำบลชะอวด

ตำบลเคร็ง อำเภอชะอวด ตำบลแหลม ตำบลควนชลิค

อำเภอทิวโห จังหวัดนครศรีธรรมราช มีพื้นที่ทั้งหมด

ประมาณ 150,000 ไร่ หรือประมาณ 240 ตาราง

กิโลเมตร

จังหวัดพัทลุง อยู่ในพื้นที่บางส่วนของตำบล

ทะเลน้อย ตำบลพนาสูง อำเภอควนขนุน มีพื้นที่

ประมาณ 104,375 ไร่ หรือประมาณ 167 ตาราง

กิโลเมตร

จังหวัดสงขลา อยู่ในพื้นที่ตำบลบ้านขาว

ตำบลตะเครียะ อำเภอระโนด มีพื้นที่ประมาณ 31,250

ไร่ ประมาณ 50 ตารางกิโลเมตร

รวมพื้นที่สามจังหวัด 285,625 ไร่ หรือ

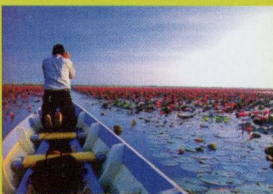
ประมาณ 457 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ทั้งหมดนี้เป็น

พื้นที่ ๆ มีลักษณะแตกต่างกัน เช่น พื้นที่ทุ่งหญ้า

พื้นที่ป่าพรุ พื้นที่ราบ และพื้นที่ ๆ เป็นผืนน้ำ สำหรับ

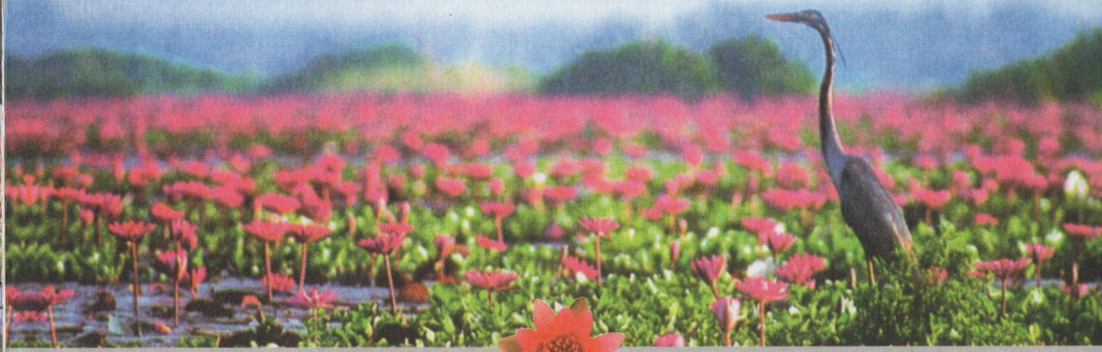
พื้นที่เป็นผืนน้ำ หรือทะเลน้อยนั้นมีเนื้อที่ ประมาณ

17,500 ไร่ หรือประมาณ 28 ตารางกิโลเมตร

กองอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมป่าไม้ ได้ทำการสำรวจสภาพพื้นที่ทั้งหมด เมื่อปี พ.ศ. 2517 และประกาศเป็น "เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย" และเนื่องจากเป็นบริเวณที่มี นกชนิดต่าง ๆ มาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ประชาชนส่วนใหญ่จึงนิยมเรียกกันว่า "อุทยานนกน้ำทะเลน้อย"

จากความหลากหลายทางชีวภาพ
ของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย และอุทยานนกน้ำ
ทะเลน้อย องค์การยูเนสโก (UNESCO) จึงได้
ประกาศให้เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำโลก เรียกชื่อว่า "แรมซาร์
ไซด์" (Ramsar Site)

"แรมซาร์ ซไซด์" (Ramsar Site) ก็คือ
"พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ"
และในความหมายของพื้นที่ชุ่มน้ำนั้นหมายถึง
พื้นที่ ๆ เป็นที่ลุ่ม ที่ราบ พื้นที่ลุ่มชื้นแฉะ พื้นที่น้ำตื้น
มีน้ำท่วม มีน้ำขัง พื้นที่พรุ พื้นที่แหล่งน้ำ
ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น
ทั้งที่มีน้ำขังหรือน้ำท่วมถึง อยู่อย่างถาวรและชั่วคราว
ทั้งที่เป็นแหล่งน้ำนิ่ง และน้ำไหล ทั้งที่เป็นน้ำจืด
และน้ำเค็ม รวมไปถึงพื้นที่ชายฝั่งทะเล และพื้นที่
ของทะเล ในบริเวณที่เมื่อน้ำลดต่ำสุด มีความลึก
ของระดับน้ำไม่เกิน 6 เมตร คงที่ไม่น้อย ที่สงสัยว่า
"แรมซาร์ (Ramsar) แปลว่าอะไร อันที่จริงแล้ว
(Ramsar) เป็นชื่อเมืองของ ประเทศอิหร่าน
ซึ่งเป็นสถานที่จัดให้มี การประชุมผู้แทนจากประเทศ
ต่าง ๆ เพื่อรับรองอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ
ระหว่างประเทศ โดยเฉพาะเป็นที่อยู่อาศัยของนกน้ำ
และเพื่อเป็นเกียรติแก่ประเทศเจ้าภาพที่จัดการประชุม

เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2514 หรือ ค.ศ.1971
จึงให้เรียกพื้นที่ชุ่มน้ำที่สำคัญ ของประเทศสมาชิก
และได้รับการรับรอง จากที่ประชุมว่าเป็นพื้นที่
ชุ่มน้ำโลกว่า "แรมซาร์ ซไซด์" (Ramsar site)

สำหรับประเทศไทย ได้เสนอพรควน
ชี้เลือก ซึ่งมีพื้นที่ ประมาณ 3,085 ไร่ ให้เป็นพื้นที่
ชุ่มน้ำระหว่างประเทศหรือ "แรมซาร์ ซไซด์" (Ramsar
site) และเข้าเป็นภาคีของ อนุสัญญาว่าด้วย
พื้นที่ชุ่มน้ำ อันดับที่ 110 และพรควนชี้เลือก
ก็ได้เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ "แรมซาร์ ซไซด์" (Ramsar site)
แห่งแรกของประเทศไทย มีผลบังคับใช้ตามพันธกรณี
เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2541 โดยจะต้องส่งเสริม
การอนุรักษ์ และการใช้ ประโยชน์พื้นที่แห่งนี้
อย่างชาญฉลาด รักษาระบบนิเวศโดยเฉพาะการ
ให้เป็นที่อยู่ของนกน้ำ

สภาพภูมิศาสตร์ของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

ลักษณะภูมิประเทศของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

เป็นพื้นที่สภาพธรรมชาติที่กว้างใหญ่ไพศาล ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนถึง 3 จังหวัด มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม หรือป่าพรุน้ำจืด มีน้ำท่วมขัง เกือบตลอดปี ประกอบด้วยทะเลน้อย ทองยี่คลอง บึง พังนา พังหญ้า ฯ ป่าราโพ ปากก ป่าปรีอ ป่ากระจุต ป่ากระจุตหมู ป่าไม้เสม็ดขาว ด้วยสภาพธรรมชาติ ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จึงอุดมสมบูรณ์ ด้วยสัตว์น้ำ นานาชนิด กุ้ง หอย ปู ปลา และ พืชน้ำจืดนานาชนิด จากพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันทางธรรมชาติ ของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ได้ดังนี้ คือ

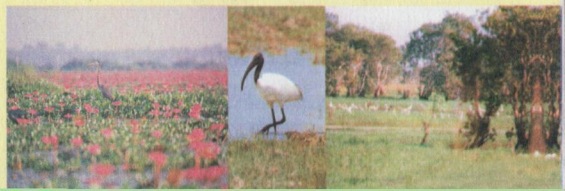
1. พื้นที่ ฯ เป็นผืนดิน มีอยู่ประมาณ 429 ตารางกิโลเมตร หรือ คิดเป็น 94 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่ ทั้งหมดจากสภาพของพื้นที่ ซึ่งมีความแตกต่างกัน ยังสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ด้วยกัน คือ

1.1 บริเวณพื้นที่ราบต่ำ หรือบริเวณ ที่เป็นทุ่งหญ้า Tidal Flat เป็นพื้นที่ที่มีน้ำท่วมถึง มีน้ำขึ้นน้ำลงเป็นเวลา และพื้นที่ ฯ เป็นหาดโคลน ทางด้านทิศตะวันออกของป่าพรุ Swamp Forest มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 1-2 เมตร พื้นที่ แหล่งนี้บางแห่งเป็นนาข้าวและบางแห่งก็เป็นทุ่งหญ้า

1.2 บริเวณป่าพรุ Swamp Forest บริเวณนี้ จะมีสภาพเดิม เป็นกันกะทะของพื้นที่ มีความสูง จากระดับน้ำทะเลประมาณ 60 เซนติเมตร จึงทำให้ต่ำกว่า พื้นที่อื่น ฯโดยรอบ ซึ่งเป็นควนหรือเป็นเนินเหล่านี้ บางแห่งเป็นทุ่งหญ้า ป่าดิบ นาข้าว และสวนยางพรุ ที่สำคัญได้แก่พรุควนเลี่ยน พรุควนแดง และพรุทะเลโป่ง

1.3 พื้นที่ราบ Plain เป็นพื้นที่ทางด้านทิศ ตะวัน ตกของป่าพรุ มีความสูงจากระดับน้ำ ประมาณ 8 เมตร พื้นที่ ส่วนใหญ่เป็นนาข้าว สวนยาง ป่าดิบชื้น มีทุ่งหญ้า และป่าพรุ ในพื้นที่นี้เป็นบางแห่ง

2. พื้นที่ ฯ เป็นพื้นน้ำมีเนื้อที่ประมาณ 17,500 ไร่ หรือประมาณ 28 ตารางกิโลเมตรหรือ 6 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่ทั้งหมด อันที่จริงแล้วพื้นที่ ฯ เป็นตัวทะเลน้อยนั้น มีความกว้างประมาณ 5 กิโลเมตร และ ยาวประมาณ 6 กิโลเมตร มีความลึกของพื้นที่โดยเฉลี่ย 1.2 เมตร บริเวณทั้งหมด มีพืชน้ำขึ้นอยู่โดยทั่วไป ได้แก่ พืชลอยน้ำ หญ้าลอยน้ำ จูด กกสามเหลี่ยม กกกลม และงับ เป็นต้น

สถานที่และอาณาบริเวณของทะเลน้อย

สถานที่อันเป็นที่ตั้งของทะเลน้อย นั้นอยู่ในพื้นที่ ภาคใต้
ของประเทศไทย ทางด้านทิศเหนือของ ทะเลสาบสงขลา บริเวณละติจูด 7
องศา 45 ลิปดา ถึง 8 องศา 01 ลิปดาเหนือ และลองจิจูด 100 องศา 15
ลิปดาตะวันออก ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของจังหวัดพัทลุง

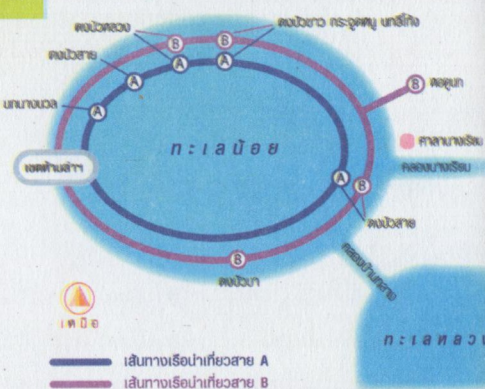
อาณาเขตอันเป็นบริเวณที่ตั้งของพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย

ด้านทิศเหนือ จดคลองชะอวด ทุ่งนา ป่าปรี
ในท้องที่ ตำบลเครื่อง อำเภอลำชะอวด ตำบลแหลม
ตำบลควนซึก อำเภอกว๊านพะไท จังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านทิศใต้ จดคลองบางปะทอง ที่ตำบล
พนาตุ้ง อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง

ด้านทิศตะวันออก จดทะเลหลวง (ทะเลสาบ
สงขลาตอนบน) ทางหลวงจังหวัดสงขลา หมายเลข 4083
ท้องที่ตำบลตะเคียน ตำบลบ้านช้าง อำเภอรโนด
จังหวัดสงขลา

ด้านทิศตะวันตก จดลำคลองคึกฤทธิ์ (ทางซุด) ฝั่งทะเลน้อยด้านตะวันตก ทุ่งนา ป่าปรี ป่าไม้เสม็ดขาว
ท้องที่ตำบลพนาตุ้ง ตำบลชอนหาด ตำบลนางหลง ตำบลป่าเสม็ด ตำบลเครื่อง อำเภอลำชะอวด จังหวัด
นครศรีธรรมราช

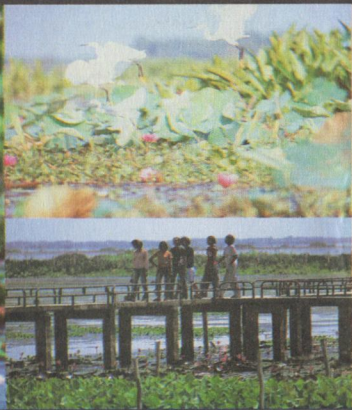

ภูมิอากาศของเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าทะเลน้อย

อุณหภูมิทั่วไปของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยโดยเฉลี่ยตลอดปี
ประมาณ 27 องศาเซลเซียส เดือนเมษายน เป็นเดือนที่มีอากาศร้อน
ที่สุด มีอุณหภูมิ 28.7 องศาเซลเซียส เดือน พฤศจิกายน และธันวาคม
เป็นเดือน ที่มีอากาศเย็นอุณหภูมิเฉลี่ย 26.6 องศาเซลเซียส ความ
ชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยใน รอบปี 79 เปอร์เซ็นต์ เดือนที่มีความชื้นมาก
คือ ช่วงเดือนตุลาคม และ เดือนพฤศจิกายน

ความสำคัญและคุณค่าของพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย

บริเวณของพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย มีความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบนิเวศที่อุดมสมบูรณ์ จึงมีความสำคัญที่ และก่อให้เกิด คุณค่าโดยเฉพาะในเรื่องสำคัญต่อไปนี้ คือ

ความสำคัญที่เป็นธรรมชาติ

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย โดยเฉพาะ บริเวณที่เป็นทะเลน้อยนั้น เป็นแหล่งอาศัย ของนกน้ำนานาชนิด ซึ่งมีทั้งนกที่อยู่ประจำถิ่น และเป็นที่พักพิงของนกอพยพในเขตเอเชียตะวันออก เอเชียใต้ นอกเหล่านี้ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 187 ชนิด นกเหล่านี้ใช้พื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อยเป็นที่อยู่อาศัย แหล่งอาหาร และแหล่งสืบพันธุ์พื้นที่ชุ่มน้ำ ทะเลน้อย จึงเป็นอุทยานนกน้ำ ธรรมชาติ ที่กว้างใหญ่ไพศาล และมีนกนานาชนิดพักอาศัย อยู่มากที่สุด ของประเทศไทย

ความสำคัญที่มีต่อเศรษฐกิจ และ สังคมในท้องถิ่น

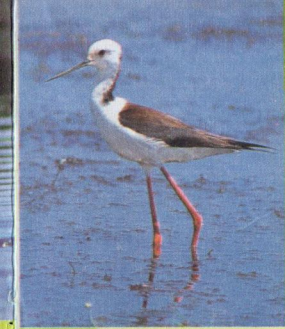
เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยเป็นแหล่งน้ำจืด เพื่อการบริโภค การเกษตร เลี้ยงสัตว์ การประมง การผลิตหัตถกรรมจาก กระเจูด การท่องเที่ยว และการ จำหน่ายของที่ระลึก

ความสำคัญด้านวัฒนธรรม

ในเขตชุมชนที่ตั้งอยู่รอบ ๆ พื้นที่ชุ่มน้ำ ทะเลน้อยเป็นชุมชนเก่าแก่ที่อยู่ในพื้นที่มาเป็นเวลานาน มีจำนวน 50 หมู่บ้าน หรือประมาณ 7,800ครัวเรือน มีภาษาถิ่นไทยภาคใต้ (ปักษ์ใต้) มีวัฒนธรรม ประเพณีและศาสนา โดยเฉพาะวันสำคัญทางศาสนา และประเพณีต่าง ๆ เช่น วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันสารทเดือนสิบ วันชักพระ และวันสงกรานต์ มีการสืบทอดกัน มาเป็นเวลานาน ก่อให้เกิด ความสามัคคีเป็นปึกแผ่นของชุมชนภายใต้กรอบขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงาม

พื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อยหรือ
อุทยานนกน้ำ ทะเลน้อยเป็น
สถานที่ท่องเที่ยวประเภท
ธรรมชาติ ซึ่งเราเรียกการ
ท่องเที่ยวประเภทนี้ว่า "การ

ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์" Eco-Tourism พื้นที่ชุ่มน้ำ
ทะเลน้อย นอกจากจะเป็นสถานที่อนุรักษ์พันธุ์พืช
และสัตว์แล้วยังเป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญ
และมีคุณค่าในด้านการท่องเที่ยว เป็นอย่างยิ่ง
โดยเฉพาะทรัพยากรธรรมชาติ ที่น่าสนใจ ต่อไปนี้

นกน้ำพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย มีระบบ นิเวศ
และชีวภาพที่อุดมสมบูรณ์ จึงเป็นที่อยู่อาศัย

นกประเภทที่อาศัยอยู่ประจำ
ในพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย รวมทั้งนกที่ใกล้
จะสูญพันธุ์ ประเภทต่าง ๆ เช่น นกยาง
โทนน้อย นกยางหัวไฟเทา เปิดคืบแค
เหยี่ยวแดง นกออก นกอีลุ้ม นกปาก
ซ่อมสวินโฮ นกนางนวล แกลบลีเก
นกเงือกกราบช้าง นกแอ่นทางเหลี่ยม นกแอ่นกิ้งกิ้ง
นกมันหัวดำเล็ก นกกระจาบ

นกที่ใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่ นกอ้ายจ้าว
นกกระทุง นกตะกรุม เหยี่ยวปลาใหญ่หัวเทา
นกปลาแดง นกกระสาหลวง นกกระสาแดง นกกาบบัว
เหยี่ยวดำ เหยี่ยวปลาเล็กหัวเทา นกหัวโตมลายู

พื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย ทรัพยากรที่สำคัญทางการท่องเที่ยว

ของนกจำนวนมาก ทั้งนี้เป็นนก ที่อยู่ประจำถิ่น
และนกที่อพยพมาจากถิ่นอื่น เป็นครั้งแรกจากการ
สำรวจพบว่ามีนกกว่า 187 ชนิด มีนกที่อาศัยอยู่ประจำ
130 ชนิด นกที่อพยพ มาจาก ประเทศอื่นในช่วงฤดูหนาว
37 ชนิด และนกที่ทำรังวางไข่ในบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำ
ทะเลน้อย 12 ชนิด นอกจากนั้นเป็นนกชนิดอื่น ๆ

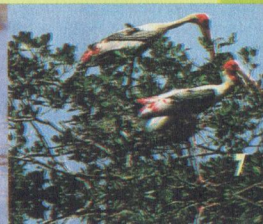
อีกมากมายที่ใช้ชีวิตอยู่ในบริเวณนี้

นกที่มีมากใน พื้นที่ชุ่มน้ำ
ทะเลน้อยได้แก่ นกยาง นกเหยี่ยว นกคัคคู
นกปรอท และ นกชายเลน นกเหล่านี้
เป็นนกอพยพย้ายถิ่น มาจากประเทศ
ในแถบเหนือ จะเที่ยว ชมดู ได้ในฤดูหนาว

นกทะเล ขาเขียวลายจุด นกช่อนทอยขาว นกฟีนฟุท
เหยี่ยวเล็กตะโพกขาว นกซ่อมทะเลแดง นกปาก
ซ่อมพวง และนกกระจาบทอง นกเหล่านี้ มีเหลืออยู่
จำนวนน้อย และอาจจะ ไม่มีอยู่ในแห่งอื่น

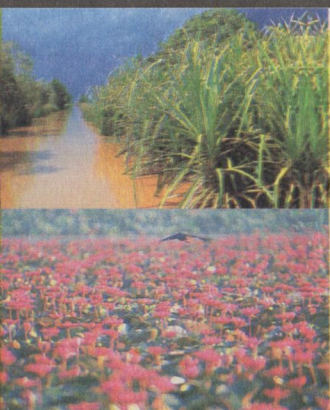
ชีวิตความเป็นอยู่ของนกน้ำพื้นที่
ชุ่มน้ำทะเลน้อย ช่วยสร้างให้พื้นที่แห่งนี้มีชีวิต มีสีสัน
น่าดูและน่าชม จึงกลายเป็น อุทยาน นกน้ำที่
สมบูรณ์ด้วยนกนานาพันธุ์ ที่หาดูได้ยาก
ในสถานที่อื่น ๆ ในปัจจุบัน

พื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อยจึงเป็นแหล่ง
ท่องเที่ยว ที่สำคัญที่มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย
และชาวต่างประเทศ เดินทางมาท่องเที่ยว
ชมกันเป็นประจำ

พันธุ์พืชและพืชลอยน้ำในพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย

จากการสำรวจพันธุ์พืชในพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อยของสำนักงานนโยบาย และแผน สิ่งแวดล้อม พบว่ามีพันธุ์พืชประเภทมีท่อลำเลียง ทั้งหมด 260 ชนิด แบ่งเป็น เฟิน 21 ชนิด พืชใบเลี้ยงเดี่ยว 72 ชนิด และพืชใบเลี้ยงคู่ 167 ชนิด ทั้งหมดเป็นพืชล้มลุกเพียง 143 ชนิด

บริเวณที่มีชนิดของพันธุ์พืชขึ้น เจริญงอกงาม อยู่มากกว่าแหล่งอื่น ๆ จะแบ่งเป็นบริเวณต่าง ๆ โดยเฉพาะที่เป็นป่าพรุ บริเวณควน (เนิน) และบริเวณริมฝั่งคลอง อย่างเช่น

บริเวณป่าพรุ(บริเวณพื้นที่ ๆ มีน้ำท่วมขัง) โดยเฉพาะป่าพรุควนซีเลียนและป่าพรุ ควนเครีง จะเป็นบริเวณที่มีพันธุ์พืชขึ้นอยู่มากชนิดกว่าแหล่งอื่น ๆ และส่วนใหญ่ก็จะเป็นพืชล้มลุก เช่น กก และหญ้าที่ชอบขึ้นในบริเวณที่มีน้ำท่วมขัง ส่วนบริเวณที่เป็นที่ค่อนข้างดอน บางฤดูกลาน้ำท่วมไม่ถึง พันธุ์ไม้ที่ขึ้นก็จะเป็นประเภทจุดหนู แห้วทรงกระเทียม ไม้ยืนต้นประเภทเสม็ด เสม็ดขุน เฟิน กูดยาง และผักกูดขม พืชที่เห็นได้ง่ายในบริเวณนี้ได้แก่ ลำเท็ง และลิเกายูง รวมแล้วพืชที่ขึ้นอยู่บริเวณป่าพรุมีถึง 65 ชนิด

บริเวณควน (บริเวณพื้นที่ ๆ เป็นเนิน) ได้แก่พื้นที่บางส่วนของควนซีเลียน และควนเครีง ที่เป็นตดอน จากการสำรวจ พบพันธุ์พืชถึง 122 ชนิด พืชเหล่านี้ขึ้นอยู่ตามสภาพพื้นที่ซึ่งแบ่งเป็น บริเวณใหญ่ ๆ ได้ 3 บริเวณ คือ

ควนซีเลียน บางบริเวณ จะเป็นทุ่งหญ้า สลับกับเนินเตี้ย ๆ พันธุ์พืชจะได้แก่ ต้นเนียม ต้นกระยางนา กาสะ แห้ว เตย กะพ้อ และกะพ้อแดง ส่วนบริเวณรอยต่อระหว่างพรุกับควนก็จะเป็นเสม็ด และพืชประเภทอิงอาศัย (พันธุ์ไม้เลื้อย) เช่น ย่านลิเควาย และนมตำเลีย พืชที่ขึ้นอยู่จำนวนมาก จะได้แก่ กระรอกหางสิงห์ นาคราช และผักปิกโก้

ควนเครีง พื้นที่บริเวณนี้ เคยเป็นป่าดิบชื้น แต่ปัจจุบันส่วนใหญ่ปลูกยางพาราสลับกับพืชป่าดิบที่ยังคงเหลืออยู่ เช่น สมอขาว ตะเคียนทอง ประดู่ทองหลวงน้ำ เม่าไขปลา และยางนา นอกจากนั้น ยังมีพืชพื้นชั้นล่าง (พืชขึ้นตามพื้น) เช่น กระตือ เฟิน เฟินตะโบ ดินนกงู

บริเวณริมฝั่งคลอง ในทะเลน้อย

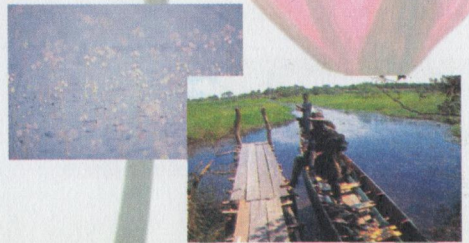
ในทะเลน้อยมีคลองธรรมชาติอยู่ หลายคลอง ที่ใช้เป็นเส้นทางคมนาคมทางเรือ เนื่องจากเป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่างทะเลน้อยกับทะเลหลวง คลองที่สำคัญ ได้แก่ คลองนางเรียม คลองตะเคิง และคลองหลวง ชนิดของพันธ์พืชที่ขึ้นอยู่สองฝั่งคลอง เท่าที่ค้นพบทั้งหมดมีอยู่ด้วยกัน 75 ชนิด และชนิดของพันธ์พืชก็ขึ้นอยู่สภาพของคลอง

คลองนางเรียม เป็นคลองที่เชื่อมต่อพื้นที่ทะเลน้อยกับทะเลหลวง พืชที่ขึ้นอยู่สองฝั่งคลองส่วนใหญ่เป็นพืชล้มลุก เช่น แห้วกระเทียม จุกหูหนู จอกหูหนู บัวนา สาหร่ายทางกระรอก สาหร่ายข้าวเหนียว สาหร่ายพุงชะโด ต้นตะวาใบข้าว นอกจากนี้จะเป็น ต้นเสม็ดที่ขึ้นแซมอยู่ในบางแห่ง

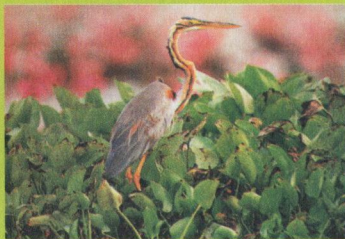
คลองตะเคิง เป็นลำคลองด้านตะวันตกของ ทะเลน้อยที่ติดกับพื้นที่ทะเลน้อยด้านตะวันตกเฉียงเหนือ และเป็นเส้นทางไปควนเคิง ชนิดของพันธ์ พืชสองฝั่งคลอง จะมีความหลากหลายแตกต่างกัน ตลอดสองฝั่งคลอง ซึ่งมีทั้งไม้ยืนต้นและ

พืชล้มลุก พืชล้มลุกได้แก่ หวายลิง คลา กง ผักดบขาว จอกหูหนู บัวหลวง บังเฟื่อน บัวนา บัวสายและสาหร่าย ส่วนไม้ยืนต้น ได้แก่ จิกนา เตยน้ำ เมา และป่าเสม็ด ที่ขึ้นอยู่เรียงรายตลอดลำคลอง นอกจากนี้ยังพบกล้วยไม้ที่มีชื่อว่า "เอื้องแมงมุม" ซึ่งเป็นกล้วยไม้ที่หาได้ยาก

คลองทวยวน เป็นลำคลองที่เชื่อมต่อทะเลน้อย ด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้กับทะเลหลวง คลองสายนี้จะผ่านพื้นที่เพาะปลูก ชนิดพันธ์พืชที่พบตลอดสอง ฝั่งคลอง ได้แก่ เสม็ด จิก จิกนา จิกสวน กระ ระท่องเที่ยว ช้างมู สาธุ คล้า หวายลิง ย่านลิ้นควาย นมวัวจิตร ลิเกาย่าง ลำเทิง และสาหร่ายทางกระรอก พืชน้ำที่พบมากที่สุด คือผักดบขาว

บริเวณทะเลน้อย

ทะเลน้อยเป็นบริเวณที่มีน้ำขังตลอดปี พันธ์พืชส่วนใหญ่เป็นพืชน้ำชนิดที่มีท่อสาเลียง พบอยู่ 56 ชนิด พันธ์พืชที่มีความโดดเด่นและประดับพื้นน้ำทะเลน้อยให้มีสีสัน ได้แก่ สาหร่ายทางกระรอก สาหร่ายช้างเหนียว (มีดอกเล็ก ๆ สวยงาม มี 2 สี คือสีเหลืองและสีม่วง) สาหร่ายพุงชะโด สาหร่ายเส้นด้าย บัวหลวง บัวสาย

บัวเฟื่อน จุกหูหนู แห้วทรงกระเทียม กง จอกหูหนู และผักดบขาว

จากความอุดมสมบูรณ์ของพันธ์พืชต่าง ๆ และความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ชุกช่อนอยู่ในวงจรธรรมชาติอันสลับซับซ้อนของทะเลน้อย เอื้ออำนวยต่อการดำรงชีวิตของนกนานาชนิด ใช้เป็นที่อยู่อาศัยหากิน ช่วยสร้างให้ทะเลน้อยนอกจากความสวยงามด้วยดอกไม้แล้ว ยังมีนกนานาชนิดช่วยสร้างความมีชีวิตให้เกิดขึ้น เติมแต่งธรรมชาติของทะเลน้อยให้สมบูรณ์

การเดินทางท่องเที่ยว อุทยานนกน้ำทะเลน้อย

การเดินทางสู่ทะเลน้อย

ในปัจจุบันการคมนาคมช่วยให้การเดินทางเที่ยวทะเลน้อยสะดวกและรวดเร็ว ทั้งจากกรุงเทพฯ และจากจังหวัดต่าง ๆ ในภาคใต้ หรือแม้แต่ในภาคอื่นของประเทศ เพียงแต่ใช้ระยะเวลาเดินทางที่แตกต่างกันเท่านั้น และถ้าหากเป็นการเดินทางจากกรุงเทพฯ ก็สามารถเดินทางได้ทั้งรถยนต์ และรถไฟ สำหรับเครื่องบิน เนื่องจากจังหวัดพัทลุงยังไม่มีสนามบิน แต่ก็สามารถขึ้นเครื่องบินลงที่สนามบิน จังหวัดตรัง หรือที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาก็ได้ แล้วต่อรถยนต์ไปพัทลุงและอุทยานนกน้ำทะเลน้อย ซึ่งสามารถเดินทางได้ตามความต้องการ ตามเส้นทางคมนาคมดังต่อไปนี้

เส้นทางรถยนต์

- ขับรถไปเอง

การเดินทางโดยวิธีการขับรถไปเอง โดยมี กรุงเทพฯเป็นจุดศูนย์กลาง สามารถไปได้ 3 เส้นทางด้วยกันคือ

เส้นทางที่ 1 ขับรถไปตามทางหลวง หมายเลข 4 (ทางสายใต้) ผ่านจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร (สี่แยกปฐมพร) แยกเข้าระนอง พังงา กระบี่ ตรัง ถึงพัทลุง รวมระยะทางประมาณ 1,140 กิโลเมตร เส้นทางสายนี้ ถึงแม้จะมีระยะทางไกล แต่ก็สามารถแวะชมสถานที่ท่องเที่ยวตามเส้นทางได้ตลอดเส้นทาง

เส้นทางที่ 2 ขับรถไปตามทางหลวง หมายเลข 4 (ทางสายใต้) ผ่านจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร (สี่แยก

ปฐมพร) เปลี่ยนเข้าเส้นทางหลวง หมายเลข 41 ผ่านจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ถึงจังหวัดพัทลุง รวมระยะทางประมาณ 846 กิโลเมตร

เส้นทางที่ 3 ขับรถไปตามทางหลวง หมายเลข 4 (ทางสายใต้) ผ่านจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช แล้วเปลี่ยนเข้าเส้นทางหลวงหมายเลข 403 เมื่อเข้าถึงชุมทางเขาชุมทอง เปลี่ยนเข้าเส้นทางหลวงหลวงหมายเลข 41 จนถึงจังหวัดพัทลุง รวมระยะทางประมาณ 926 กิโลเมตร

การเดินทางโดยขับรถไปเองหรือเช่ารถไป อาจจะทำได้เห็นเด่นชัด แต่ก็สามารถแวะชมสถานที่ต่าง ๆ ได้ตามต้องการ ซึ่งการเดินทางโดยวิธีอื่นไม่สามารถทำได้

- รถโดยสารประจำทาง

เส้นทางที่ 1 เดินทาง
โดยสารรถโดยสารประจำ
ทาง ของบริษัท ขนส่ง
จำกัด ออกจากสถานี
ขนส่งสายใต้ (ใหม่)

ไปลงรถที่สี่แยกโพธิ์ทอง อำเภอ ควนชนุน
แล้วต่อรถโดยสารประจำทางสายพัทลุง-ทะเลน้อย
ไปอีกประมาณ 7 กิโลเมตร

เส้นทางที่ 2 เดินทางโดยรถโดยสาร

ประจำทางของบริษัท ขนส่ง จำกัด ออกจากสถานี
ขนส่งสายใต้(ใหม่) ถึงจังหวัดพัทลุงแล้วต่อ รถโดยสาร สาย
พัทลุง-ทะเลน้อย ไปอีกประมาณ 34 กิโลเมตร

การเดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง
ในกรณีที่ยังไม่เคยเดินทางไปมาก่อน ควรวางแผน
ในการเดินทางไปอย่างละเอียด และติดต่อเรื่องที่พักรั
ล่วงหน้า เช่น ถ้าจะพักค้างคืนที่บึงกลอง เขตท่ามล่า
สัตว์ป่าทะเลน้อย ก็อาจใช้เส้นทางที่ 1 โดยไม่ต้องเข้าไป
จังหวัดพัทลุง เป็นต้น

เส้นทางรถไฟ

การเดินทางโดยรถไฟ สามารถเดินทางได้ 2
เส้นทางเช่นเดียวกัน แต่ก็ต้องไปต่อรถโดยสารเช่นกัน

เส้นทางที่ 1 เดินทางโดยรถเร็วจากสถานี
รถไฟกรุงเทพฯ(หัวลำโพง) ไปลงรถที่สถานีรถไฟปากคลอง
อำเภอควนชนุน แล้วต่อรถโดยสารประจำทางสายพัทลุง-
ทะเลน้อย ไปอีก 7 กิโลเมตร

เส้นทางที่ 2 เดินทางจากสถานีรถไฟ กรุงเทพฯ
(หัวลำโพง) ไปลงรถที่สถานีรถไฟจังหวัดพัทลุง แล้วต่อ
รถโดยสารประจำทางสายพัทลุง-ทะเลน้อย ไปอีก 34
กิโลเมตร

การเดินทางโดยรถไฟ ถึงแม้ว่าจะต้อง
ใช้เวลาเดินทางมากกว่าทางรถยนต์ แต่ก็ประหยัด
ค่าใช้จ่ายและไม่เหน็ดเหนื่อยเกินไป แต่ก็จะต้องมี
การวางแผนและติดต่อสถานที่พักไว้อย่างละเอียด
เช่นเดียวกัน

การเดินทางโดยเครื่องบิน

เนื่องจากจังหวัดพัทลุงไม่มีสนามบิน
แต่การเดินทางโดยเครื่องบินก็สามารถทำได้
โดยขึ้นเครื่องบินจากท่าอากาศยานกรุงเทพฯ (ดอนเมือง)
ไปลงที่ท่าอากาศยานจังหวัด ตรัง หรือท่าอากาศยาน
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา แล้วเดินทางต่อไปโดย
รถโดยสารประจำทางตรัง-พัทลุง หรือจากหาดใหญ่-พัทลุง
หรืออาจจะเช่ารถเดินทางท่องเที่ยวก็ได้ จากจังหวัดพัทลุง
ก็ต่อรถโดยสารสายพัทลุง-ทะเลน้อย ไปอีก 32 กิโลเมตร

การเดินทางโดยเครื่องบิน ถึงแม้จะเสีย
ค่าใช้จ่ายสูงและจะต้องต่อรถโดยสารหลายทอด
แต่ก็ท่นเวลาเดินทางได้มาก

การท่องเที่ยวในอุทยานนกน้ำทะเลน้อย

อุทยานนกน้ำทะเลน้อย เป็นสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติ สำหรับนักท่องเที่ยว ที่ชอบชมความสวยงามของธรรมชาติ และชีวิตนกโดยเฉพาะ แต่เนื่องจากอุทยานนกน้ำทะเลน้อย อยู่ในความดูแลรักษาของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย และการจะเข้าไปท่องเที่ยว จึงต้องติดต่อหน่วยงานของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย ซึ่งมีหน่วยงานย่อยที่อยู่บริเวณทะเลน้อยคือ “หน่วยพิทักษ์ป่าควนซีเลียน หมู่ที่ 4 ตำบลทะเลน้อย อำเภอกวนสินธุ์ จังหวัดพัทลุง”

อันที่จริงแล้ว หน่วยพิทักษ์ป่ามีอยู่ด้วยกัน 7 หน่วยด้วยกัน กระจายอยู่ในพื้นที่แต่ละจังหวัด คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช 3 แห่ง จังหวัดพัทลุง 3 แห่ง และจังหวัดสงขลา 1 แห่ง หน่วยงานเหล่านี้ มีหน้าที่ในการ

1. ให้บริการด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ความรู้ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อคงไว้ซึ่งทรัพยากรป่าไม้และสัตว์อย่างยั่งยืน

2. มุ่งสร้างความร่วมมือ

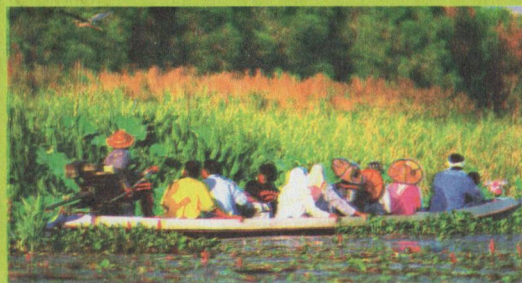
- ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่า
- รักษาภาพสิ่งแวดล้อมทะเลน้อย
- ส่งเสริมให้ชุมชนรอบทะเลน้อยมีรายได้จากการท่องเที่ยว

3. ส่งเสริมการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ สังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม

ด้วยเหตุนี้ การท่องเที่ยวในทะเลน้อย จึงเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งต้องมีระบบและขอบเขต ในการท่องเที่ยว แต่ก็ไม่ใช่เรื่องยุ่งยากอะไรเลย

ลงเรือท่องเที่ยวอุทยานนกน้ำทะเลน้อย

การลงเรือท่องเที่ยวทะเลน้อยสามารถทำได้ 2 ระยะเวลา คือ ช่วงเช้าเริ่มตั้งแต่ 06.00-10.00น. และ ช่วงเย็นตั้งแต่ประมาณ 16.300-18.00น. แต่ช่วงระยะเวลาตอนเช้าจะเป็นช่วงที่เหมาะสมที่สุด เพราะเป็นช่วงที่ดอกบัวในทะเลน้อยบานสะพรั่ง แดงเต็ม สีสรรทะเลน้อยให้สวยงาม และเป็นช่วง เวลาที่นกออกหากิน

ถ้าจะเที่ยวทะเลน้อยให้ทันกับเวลา ของความสวยงามและเพลิดเพลินกับธรรมชาติ ควรจะพักค้างคืนที่บ้านพักในอุทยาน 1 คืน เพื่อตอนเช้าจะได้ ออกไปชมชีวิตนกและความงาม ของทะเลบัวได้แต่เช้า

นักท่องเที่ยวสามารถเช่าเรือได้ จากชาวบ้าน ในชุมชนทะเลน้อยซึ่งอยู่ในบริเวณ ของอุทยานนกน้ำทะเลน้อยนั่นเอง ค่าเช่าเรือเที่ยวละ 200 บาท นายท้ายเรือ จะบริการพาเรือเดินทางท่องเที่ยวไปในทะเลน้อย เพื่อชมความงาม ของทะเลบัว ชีวิตนกน้ำ และพันธ์ไม้หน้านาชนิด

ทะเลดอกบัว

ในทะเลน้อยมีดอกบัวขึ้นอยู่มากมายหลายสายพันธุ์ แต่ที่มีอยู่มากที่สุดได้แก่ดอกบัวสีชมพูเข้ม ที่มักเรียกกันว่า "บัวสาย" ซึ่งมีดอกใหญ่ นอกจากนั้นจะมีดอกบัวชนิดอื่น ๆ ขึ้นแซมอยู่เป็นบางแห่งเช่น บัวนาบัวเผื่อน ส่วนบัวอีกชนิดหนึ่งที่ขึ้นอยู่เป็นบริเวณเฉพาะคือ บัวหลวง ดอกสีขาว ความมากมายของดอกบัวทำให้ทะเลน้อยแห่งนี้กลายเป็นทะเลดอกบัว ในยามเช้าเมื่อดอกบัวบาน เป็นภาพความงดงามของธรรมชาติที่หาชมได้ยาก และที่ทะเลน้อยแห่งนี้คงเป็นทะเลดอกบัวที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย

การล่องเรือชมทะเลบัวยามเช้า เรือจะพานักท่องเที่ยวลัดเลาะไปตามล่องน้ำกอบัว และเก็บไว้เพื่อความ ทรงจำ

และพืชน้ำต่าง ๆ อย่างช้า ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับธรรมชาติและ ความสวยงามอย่างใกล้ชิด นอกจากดอกบัวแล้ว นักท่องเที่ยวยังจะได้ชมนกชนิดต่าง ๆ ที่หากินอยู่ตามกอบัวและพุ่มไม้อีกด้วย

นอกจากดอกบัวแล้ว บางบริเวณยังเป็นพื้นน้ำที่เต็มไปด้วยสาหร่ายข้าวเหนียว ซึ่งมีดอกขนาดเล็ก มี 2 สีคือสีเหลืองและสีม่วง ถึงแม้ดอกจะมีขนาดเล็กมาก แต่ความมากมายของมันก็เต็มแต่งให้บริเวณนั้นแปลกตาด้วยแต้มสีเล็ก ๆ และที่แปลกยิ่งกว่านั้นก็คือสาหร่ายทั้งสองสีนี้ถึงแม้จะขึ้นอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน แต่ก็ไม่ปะปนกัน

นอกจากดอกบัวที่มีอยู่มากมายจนกลายเป็นทะเลดอกบัวแล้ว ยังมีพืชน้ำชนิดอื่น ๆ ที่ขึ้นอยู่เป็นกลุ่ม ๆ เช่น ผักตบชวา สาหร่ายหัวทรงกระเทียม กง จอกหูหนู ฯลฯ

เรือท่องเที่ยวจะพานักท่องเที่ยวลัดเลาะไปตามล่องน้ำเพื่อชมความสวยงามของดอกบัว และพันธ์พืชน้ำ นักท่องเที่ยวจะเพลิดเพลินกับความงามของ "ทะเลบัว" ด้วยการถ่ายภาพเป็นที่ระลึก

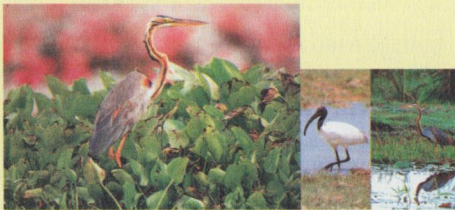

อุทยานนกน้ำ

ในบริเวณทะเลน้อยที่มีความกว้าง 5 กิโลเมตร และยาว 6 กิโลเมตรนี้ เป็นที่อยู่อาศัยของนกจำนวนมาก ทั้งที่เป็นนกที่ใช้ชีวิตอยู่ประจำในทะเลน้อย และนกที่บินมาจากประเทศอื่น ๆ มาอยู่อาศัยเป็นการชั่วคราว ทะเลน้อย จึงเป็นที่รวมของนกพันธุ์ต่าง ๆ ทั้งนก ที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น นกยาง นกเหยี่ยว นกคิ๊ดคู้ นกปรอด นกชายเลน นกเทล่านั้นเป็นนกที่อพยพมาจากประเทศแถบเหนือในช่วงฤดูหนาว

ส่วนนกประเภทที่ใกล้จะสูญพันธุ์ แต่ยังสามารรถเห็นได้ในทะเลน้อย เช่น นกกระสานวล นกทะเลขาเขียวลายจุด นกข่อนหอยขาว นกพิพพุต เป็นต้น

นกที่หาดูได้ยากอย่างเช่น เหยี่ยวสะโพกขาว นกซ่อมทะเลอกแดง นกปากซ่อมพวง และนกกระจาบทอง ก็มีอาศัยอยู่ในทะเลน้อยเช่นกัน

นอกจากนั้นยังมีนกชนิดอื่น ๆ ที่สามารถพบเห็นได้ในทะเลน้อย เช่น นกยางโทนน้อย

นกยางตัวไฟเทา เป็ดดับแก เหยี่ยวแดง นกออก นกอีลุ้ม นกปากซ่อมสวินโฮ นกนางนวล แผลมเล็ก นกเงือกกรามช้าง นกแอ่นทางสีเหลี่ยม นกแอ่นกินรัง

นกขมิ้นหัวดำเล็ก และนกกระจาบ ฯลฯ

การชมนกจะต้องล่องเรือไปเรื่อย ๆ ลัดเลาะไปตามพุ่มไม้ น้ำ ไม่ส่งเสียงดังจนเกินไป เพราะถ้าเสียงดังมากก็จะทำให้นกตกใจและบินหนี ทำให้ไม่สามารถดูนกในระยะใกล้ ๆ ได้ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวทะเลน้อย จะเป็นนักท่องเที่ยวที่ชอบดูนกชมธรรมชาติ และจะใช้

เวลาล่องเรือไปตั้งแต่ 06.00 น. จนกระทั่ง 10.00 น. หรือมากกว่านั้น

แหล่งทำรังและวางไข่ของนก

เส้นทางการเดินทางไปชมแหล่งทำรังและวางไข่ ของนกเป็นเส้นทางหวงห้ามและอนุญาตให้ชมได้เฉพาะนักวิชาการด้านปักษีวิทยา หรือเพื่อประโยชน์ในด้านการศึกษาเท่านั้น ซึ่งจะต้องขออนุญาตและจะต้องมีเจ้าหน้าที่ของอุทยานนกน้ำเป็นผู้นำชม สำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไปจะอนุญาตชมเฉพาะบริเวณที่จัดไว้ให้ หรือบริเวณที่อนุญาตได้ ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดการรบกวนการทำรัง ผสมพันธุ์และวางไข่ของนก

บริเวณที่นกชอบทำรังจะเป็นบริเวณ ที่มีต้นไม้หรือพืชน้ำลอยน้ำขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น ซึ่งในบริเวณของทะเลน้อยมีอยู่มากมายหลายแห่ง ด้วยกัน และนกแต่ละชนิดเลือกสถานที่ทำรัง ไม่เหมือนกัน

บริเวณตงจูดและกกกลม บริเวณนี้ จะมีแหว่งทรงกระเทียมขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น และ มีกกกลม และจูดขึ้นแทรกอยู่เป็นหย่อม ๆ เป็นที่หากิน และทำรังของนกหลายชนิดเช่น นกเป็ดผี นกอีโถง นกอีล้ำ เป็นต้น

บริเวณป่าเสม็ด พื้นที่บริเวณนี้เป็นที่ขึ้นและพองถึงฤดูฝนน้ำจะท่วม มีต้นเสม็ดขึ้นอยู่ทั่วไป แทรกด้วยต้นตีนเป็ด พรุหรือเหียง แหว่งทรงกระเทียม และต้นลาโพ บริเวณนี้จึงเป็นที่อยู่อาศัยของนกที่มีขนาดใหญ่ เช่น นกกางเขน นกกระสา และนกเป็ดแดง

บริเวณตงทงน้ำขึ้นและ เป็นบริเวณที่มีตงทงน้ำขึ้นอยู่หนาแน่น ในช่วงฤดูฝนจะมีน้ำไหลผ่าน เป็นที่อยู่อาศัยของนกอีโถง นกอีล้ำ นกเป็ดแดง นกตีนเทียนและนกแอ่นทุ่งใหญ่

บริเวณตงพืชลอยน้ำ บริเวณนี้จะมีผักตบชวาขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น สลับด้วยจอกหูหนู บัวนา บัว และพืชอื่น ๆ เป็นที่อยู่อาศัยของนกพริก นกอีล้ำ นกอีแจว และนกอื่น ๆ นกเหล่านี้จะทำรังซ้อนอยู่ ตามบริเวณที่มีพืชน้ำขึ้นอยู่หนาแน่น

บริเวณตงกก เป็นบริเวณที่มีต้นกกขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก และมีพืชน้ำชนิดอื่นขึ้นปะปนอยู่หลายชนิด เช่น กกสามเหลี่ยมเล็ก แห้วทรงกระเทียม และกกกลม เป็นที่อยู่อาศัยและทำรังของนกเป็ดผี นกอีโถง นกอีล้ำ และนกอื่น ๆ อีกหลายชนิด

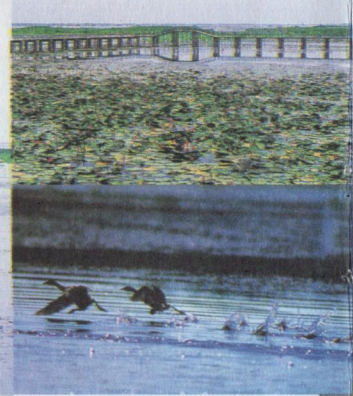
บริเวณหาดเลน เป็นบริเวณรอยต่อระหว่างน้ำจืดกับหมู่บ้าน มีนกแอ่นทุ่งใหญ่ และนกตีนเทียน ชอบทำรังและวางไข่อยู่ตามโพรงของหาดเลนแห่งนี้

บริเวณตงลาโพ มีต้นลาโพแซมขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น แทรกด้วยปอทะเล แห้วทรงกระเทียม และพืชอื่น ๆ เป็นที่อยู่อาศัยทำรังของนกกระสาแดง นกยางควายและนกยางรอก

ข้อมูลการท่องเที่ยวทะเลน้อย

สิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณอุทยานนกน้ำทะเลน้อย

1. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โทรศัพท์ 074-615722
2. บ้านพักรับรอง จำนวน 6 หลัง (พักได้ 110 คน)
3. หอประชุม สัมมนา จัดประชุมได้ 50 คน
4. ศาลาพักผ่อนชมวิวทิวทัศน์ 8 หลัง
5. เรือบริการนำเที่ยว (ของราษฎร) 30 ลำ
6. ลานจอดรถ 2 แห่ง
7. ห้องน้ำ จำนวน 8 ห้อง
8. ร้านอาหาร 1 แห่ง
9. ร้านกาแฟและเครื่องดื่ม 1 แห่ง

สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ

1. พระตำหนักทะเลน้อย อยู่บริเวณ
หน่วยงานของหน่วยพิทักษ์ป่าทะเลน้อย
2. พื้นที่แรมซาร์ไซด์ อยู่บริเวณอ่าวหม้อ
เป็นแหล่งทำรังและวางไข่ของนกหลายชนิด

3. ทะเลบัว เป็นบริเวณที่มีดอกบัว มากที่สุด
ในประเทศไทย ดอกบัวจะบานสวยงาม ในช่วงเวลา
06.00-10.00 น.

4. นกน้ำชนิดต่าง ๆ รอบทะเลน้อย
5. นกน้ำชนิดต่าง ๆ บริเวณทุ่งแหลมดิบ
6. ป่าพรุรอบ ๆ ทะเลน้อย
7. ศาลาางเรียน จุดชมธรรมชาติรอบ ๆ
ทะเลน้อย
8. วิถีชีวิตชุมชนทะเลน้อย และทัศนกรรม
พื้นบ้าน

แผนที่แสดงการเดินทางเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย

ข้อมูลการเดินทางและข้อแนะนำการท่องเที่ยวทะเลน้อย

การเตรียมตัว

- เสื้อผ้า และเครื่องแต่งตัว ตามความจำเป็น
ในการเดินทาง แต่ควรมีชุดที่กลมกลืนกับธรรมชาติ
ชุด เพื่อใช้ขณะลงเรือชมนกในทะเลน้อย ชุดนอน
ที่สวมสบาย 1 ชุด

- กางเกง สำหรับสวมใส่ในอุทยานนกน้ำ
ทะเลน้อย ไม่ควรเป็นกางเกงที่คับเกินไป เช่น กางเกง
ยีนส์ ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยและความสะดวก
ในการขึ้นลงเรือ

- เสื้อ ควรเป็นเสื้อสวมใส่สบาย สีไม่ฉูดฉาด
ควรเป็นสีที่กลมกลืนกับธรรมชาติ

- รองเท้า ควรใช้รองเท้าผ้าใบที่มีน้ำหนักเบา
สวมใส่ง่าย

- ยารักษาโรค ได้แก่ ยาประจำตัว และ
ยาจำเป็นอย่างอื่น เช่น ยาแก้ปวด (ไฮโดรเจนเปอร์
ออกไซด์) ยาใส่แผลสด ยาแก้ปวด ยาแก้ไอ ยาแก้ท้องเสีย
เกลือแร่ชนิดผง พลาสเตอร์ยา และ ยาหม่อง

- แว่นกันแดด และครีมทาผิว

- กล้องส่องทางไกล สำหรับใช้ดูนก

- กล้องถ่ายรูป ควรเป็นกล้องที่ติดเลนส์ซูม
ได้ เพื่อถ่ายรูปนกที่อยู่ระยะไกล

ข้อควรปฏิบัติ

- ระมัดระวังไม่ทิ้งขยะและสิ่งของเหลือใช้
ลงในน้ำระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวในทะเลน้อย
ควรเก็บและนำมาทิ้งในที่ทิ้งขยะที่อยู่บนฝั่ง

- ห้ามเก็บหรือกระทำการใด ๆ ที่อาจจะเป็น
การทำลายพันธุ์พืชทุกชนิดในทะเลน้อย

- ไม่ส่งเสียงดังในระหว่างนั่งเรือชมนก
ในทะเลน้อย เพราะจะทำให้นกตกใจ และเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรมในการดำรงชีวิตในทะเลน้อย

- ต้องระลึกรู้เสมอว่าการมาดูนก
และถ่ายภาพจะต้องไม่รบกวน หรือทำให้ตกใจ
จนเป็นสาเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

- ปฏิบัติตามข้อแนะนำและข้อห้าม
ของอุทยาน นกน้ำอย่างเคร่งครัด

แผนที่แสดงเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตะเลน้อยและแสดงที่ตั้งหน่วยพิทักษ์ป่า

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

สำนักงาน ภาคใต้เขต 2 (นครศรีธรรมราช พัทลุง ตรัง)

สมาคมหน้าเมือง ถนนราชดำเนิน อำเภอเมือง

จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

โทร. 0-7534-6515-6 โทรสาร. 0-7534-6517

www.tat.or.th

